

ZPRAVODAJ

1

pátek 11. srpna 2000

**Divadlo může být i pěkná
kratochvíle, lepší než karty**
(Alois Jirásek)

Ještě dnes

**Výstavní hala Jiráskova divadla
v 15.30 hod.**

Vernisáž výstavy

70 Jiráskových Hronovů

Jiráskovo divadlo

v 17.00 a 20.30 hod.

Gut&Edel Theatregruppe Lörrach.

Německo

Barbarská svatba

Sál Josefa Čapka

v 18.00 a 20.30 hod.

Nejhodnější medvídci Hradec Králové

Artikulátor – Souboj o tlumok

Park Aloise Jiráska

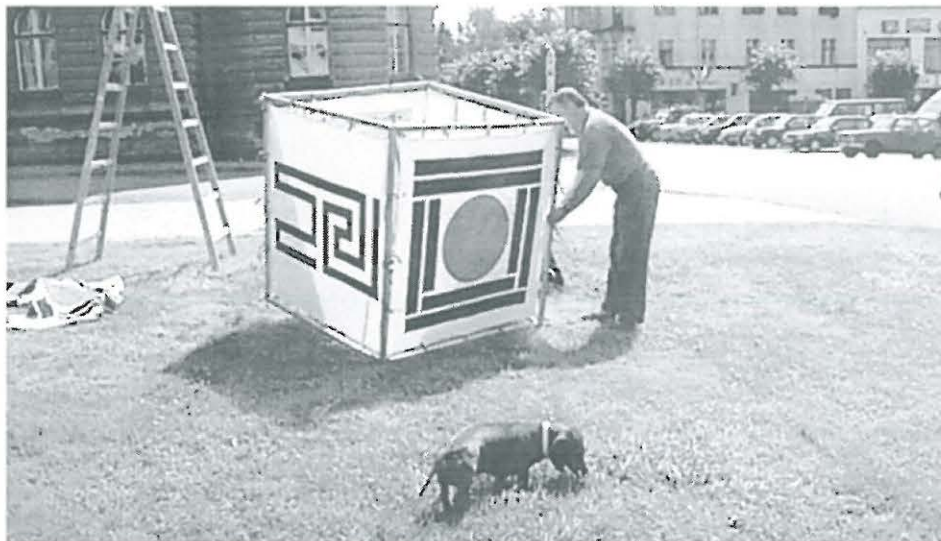
v 22.45 hod.

Oheň přátelství – večerní setkání
účastníků festivalu

nad ránem

Ve Zpravodaji (i Hronovském) se zpravidla nejprve listuje. Herci, režiséři a příbuzní v něm horečně hledají zprávu o svém výkonu nebo o výkonu svých blízkých. Radují se z těch zpráv nebo děsí, opouštějíce pak Hronov středem, s čelem vítězně vysokým, nebo se krčí jakoby se plížili kanálem. Ti ostatní zas porovnávají svůj názor s názorem písčících kritiků, jásají, když se shodnou, mají je za blbce a do pitomců jim spílají, mají-li opačný názor...

A kde se takový zpravodaj čte? Řeknete možná - kdekoliv, ovšem není to pravda. Sice se čte na rozličných místech, ale nikdy to není kdekoliv. Jen si sami sebe představte - zpravodaj se hltá již nad stánkem prodejce, po cestě, kterou právě

Poslední hřebík: vítějte na 70. ročníku Jiráskova Hronova

STAROSTI STAROSTKY

Čtvrtek, pár hodin do zahájení, po městě se potulovali seminaristé a řemeslníci přitloukali poutače. Zdánlivý klid před bouří. Poprvé otevírám redakční diktafon

Jaké jsou starosti hronovské starostky dvacet čtyři hodiny před zahájením 70. Jiráskova Hronova?

Všichni, kdo letos na Hronov přijedou zřejmě očekávají, že když ročník jubilejní, tak všechno bude klapat – ó, kéž by. Pravda, že všichni, co jsme celý rok žili přípravami toužíme po tom, aby tomu tak bylo – pokud mohu mluvit za zaměstnance Městského úřadu, za členy občanského sdružení Kruh, a určitě i za hronovské občany, kteří dali do pořádku své zahrádky, chodníky ... Moc mě těší, že vyšli vstříc i obchodníci, majitelé restaurací, prodloužili otevírací doby, budou mít otevřeno i o víkendu. Samozřejmě, zatím vládne nervozita. Co kdyby nějaký čertík bertík vystrčil růžky. Ovšem troška improvizace nikdy neškodí a určitě všechno dobře dopadne, ne?

Kulatá jubilea jsou slavena hekticky. V čem jiná byla příprava tohoto ročníku? Navíc jej zažijete nejen jako divadelnice, členka hronovského souboru, ale podruhé rovněž jako starostka, první dáma tohoto města?

Především - poprvé v historii je JH skutečně mezinárodní. Proto i přípravy byly náročnější, např. o komunikaci se zahraničím. Ovšem největší starostí bylo sehnat potřebné finanční prostředky. Určité představy o 70. JH měli všichni - AITA/IATA, Artama, hronováci – představy se však musely vejít do finančních podmínek. Se sponzory jsme však začali jednat hned po skončení minulého ročníku a kasičku se nám podařilo naplnit tak, aby „hronov“ proběhl důstojně. Nebude možná bombastický, o to nám ani nejde, ale snad se bude všem líbit.

Hronov je jedno z malých českých měst. A pořádá akci která přesahuje hranice republiky. Je to tak v pořádku, že samo město musí shánět tolik peněz?

Pořadatelem je město Hronov a Artama, ministerstvo nás k pořádání pověřilo. Takže ten hlavní díl odpovědnosti cítíme sami. Jsme pořadatelé, město si tento úděl zvolilo, sedmdesátiletá tradice zavazuje. Díky ministerstvu kultury a osobně panu ministrovi se nám však letos podařilo

najít společnou řeč a především významnější finanční pomoc. Konečně Hronov, město v pohraničí, vzdálené od centra, má právě příležitost festivalem vzbudit zájem návštěvníků, turistů – a Jiráskův Hronov je přece velká zajímavost. Byl by hřích říkat, že třebas z finančních důvodů by tu festival neměl být. Já jsem ráda, že tradice JH nebyla nikdy přerušena. Město i jeho občané s ním žijí, je to takový motor navíc. Občas někteří možná žehrají na trochu větší hluk, který o festivalu panuje, ale to patří k věci. Drtivá většina hronováků žije „festivalovým“ životem - třebas po celý rok nevytáhnou paty z domu. I když bych byla ráda, kdyby hronováci takhle „vyrazili“ ven i když festival není. A příležitosti tu jsou, např. promenádní koncerty v parku a divadlo se v Hronově také nehraje jen o festivalu.

Co byste popřála účastníkům letošního JH a co byste popřála ochotníkům, sama jste ochotnická herečka

Jsem pravda členkou, ale spíše benjamínkem hronovského souboru, a zatím jsem hrála jen v Poprasku na laguně a ve Slaměném klobouku. Proto bych ráda, aby účastníci letošního JH získali ty nejhezčí dojmy, ať z představení, tak ze setkání s přáteli, k tomu hezké počasí, protože když svítí sluníčko, tak je všechno radostnější. Pro mě je ochotnické divadlo relaxací, ráda chodím na zkoušky, mám ráda prima partu lidí. A o to jde nejvíce, aby ochotníky jejich práce těšila, aby měli úspěch. A aby stále zvyšovali tu vysokou latku, kterou u nás amatérské divadlo má. -sg-

S ROŠTŮ POSPÍŠILEM O VÝTVARNU A TAK VŮBEC

Po letech proměnil Jiráskův Hronov svoji výtvarnou podobu. Protože jsem jejího autora, a tedy i svého redakčního kolegu, předtím znala jen podle jména, chtěla jsem se dozvědět něco bližšího o něm i jeho tvorbě. Začali jsme seriózně.

Z čeho jste vycházel při přípravě výtvarné koncepce?

„Rozhodl jsem se, že to bude velmi veselé, nekonzervativní - plakát a vůbec výtvarný projev letošního Jiráskova Hronova. Příliš jsem nepředpokládal, že takový návrh projde a byl jsem proto překvapen, že takhle veselá a v podstatě zdivočelá věc prošla. Chtěl jsem úlet a přitom jsem v duchu věděl, jak by asi taková propagace k sedmdesátinám měla vypadat, třeba stříbrný podtisk Jiráska, ale naschvál jsem volil nonsensovou kresbu klauna, který sice není typický pro ochotnické divadelníky, ale přesto ducha divadla postihuje. Stojí na žebříku, který se v podstatě nedá vyrobit a vrátce na něm balancuje, což si myslím, že tak trošku charakterizuje postavení divadelníků v současném světě. Ale to je správné, protože pokud divadelníci nejsou ve vratkém postavení, nepracují.“

Tak s tím bych souhlasila. A jaké jsou vaše další výtvarné aktivity?

„V poslední době dělám hlavně divadla a knížky. Divadla někdy nejen výtvarně, ale občas to i celé napíšu a zrežírují jako například teď ve Zlínském divadle. Ale dělám také některé věci v zahraničí, třeba v českém olympijském domě v Atlantě kompletní sochařskou výzdobu a při té příležitosti se stalo, že dvě mé sochy si koupili v Metropolitním muzeu v New Yorku. To je snem řady výtvarníků. Přitom sochy pro mě nejsou typické, jsem spíš grafik. Potom dělám knížky. Pro nakladatelství Atlantis jsem zpočátku dělala všechny knížky. V poslední době se snažím tvořit dost i pro děti, například omalovánky.“

Už se mi zdálo, že výčet nemalých aktivit skončí. Ale omyl! Co omyl, takřka šok!

„Ještě je takový druhý pól – asi aby bylo trochu legrace, dělal jsem vybavení jednoho pohřebního ústavu v Letovicích a v Blansku. Paní majitelka je sousedka na chalupě a měla pocit, že když jsem výtvarník, dělám všechno a tak mě požádala a mně se ta myšlenka zalíbila. Že já, braný jako výtvarník pro děti a veselých věcí, najednou dělám uniformní návrhy aut a obřadních síní. Nedávno jsem zase navrhoval atypický nábytek pro jednu atypickou optiku v Břeclavi. Takže od grafiky k nábytku úplně všechno. Někdy mi doma říkají Brouk Pytlík.“

A jak vy sám byste se charakterizoval, jaký jste člověk?

„Říkám to takhle: Už léta s sebou vleču kříž veselé kopy. Někdy to unavuje. Ale člověk má ten kříž v sobě, tak ho patrně budu nést až do smrti.“

Tady jsem chtěla náš rozhovor pro tisk ukončit nějakou rozlúčkovou a práci větou, jak už to tak v rozhovorech chodí. Ale i nadále jsme si moc pěkně povídali a tak mi nedá, abych vám ještě nesdělila aspoň to, že taky mimo jiné učil na JAMU předmět Hry ve výtvarné výchově, že rád kouří dobré doutníky a pije dobrou whisky (je prý členem dvoučlenného klubu), má zajímavé názory týkající se proměnlivých hodnot umění a...a tak dále. Nejenže jsem strávila příjemnou chvíli se zajímavým člověkem, ale navíc jsem poměrně bezbolestně splnila první úkol mého zpravodajového šéfa Saši.

musím jít, v kavárně, na obrubníku hronovského hřbitova, na lůžku internát-ním, na záchůdku a dovolí-li to intenzita osvětlení, pak i při představení, o které právě vyprchal můj zájem...

Na to všechno myslela naše skronová redakce. Skronová proto, neb všichni tito redaktori v některém z minulých sedmdesátí ročníků JH práci redaktorskou okusili. Snad kromě výtvarníka Rosti Pospíšila, který je ovšem harcovníkem Chrudimí a Písku.

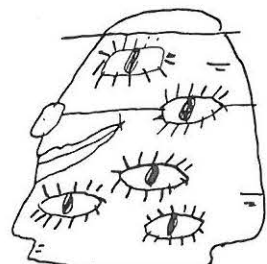
Zpravodaj má zpravovat. Může i spravovat, např. pověst festivalu před historií, ale to by neměl být náš případ. Zpravodaj by měl zpravovat o tom, co je na festivalu nejčerstvější, nejnovější, nejzajímavější. Ale snad i o tom, co je v našem oboru a zájmu nejpálčivější, nejžehavější, nejzásadnější, měl by reflektovat staré dobré: kdo jsme a kam kráčíme. Pravda, na tento osmistránkový zpravodaj je to trochu moc, ale proč se o to malinko nepokusit. Třeba i proto, abychom ho dlouho do noci mohli studovat pod osamělou lampou cestou do Padolí, dlouze nad ním rozjímat v parku, nad skleničkou čehosi nebo se k němu mohli vracet až se vrátíme domů.

Chceme se o vzbuzení takového zájmu pokusit v našich pravidelných rubrikách. Mohly by být jednak reflexi hronovských událostí, jednak reflexi všeho divadelnického živlu. Zařadíme proto témata o kritice v amatérském divadle, připomeneme některé významné tváře ochotnického divadla, prostřednictvím výběru z různých historických materiálů i nových publikací zkusíme akcelarovat nejrůznější souvislosti.

Ke zdaru tohoto záměru můžete přispět i vy. Reagujte na tištěné, napište nám své ohlasy a hlasy. Můžete nás i zneužít - rádi otiskneme Vaše oznámení, co kde hraje nebo můžete hrát, o vašich akcích a aktivitách, potřebách apod. Redakci vždy otevřenou najdete hned vedle Jiráskova divadla, řádně označenou. (Napsáno 11. 8. 2000, v 8.00 hod.)

-sg-

Redakci ve chvíli, kdy byl psán tento sloupek tvořili dosud přítomní: Exnerová Alena, Pospíšil Rostislav, Gregar Saša, sázel Zhibo Marek, Tichý přijde později, prý si vytopil byt, o Hulcovi není zpráv, prý je nějak zlomenej.

kde se to klube

DO HRONOVA ZA VZDĚLÁNÍM

Stejně jako divadelní program bude rozmanitá vzdělávací část JH. Ten základní bude probíhat v rámci Klubu (nejen) mladých divadelníků JH, v němž letos pracují tyto semináře a dílny:

A (jako Abeceda) - Základní abeceda divadla, vede Václav Špirit, pedagog a režisér divadla Gut & Edel z německého Lörachu, kdysi působící jako režisér souboru Tyl v Říčanech a metodik pro divadlo ve Středočeském kraji. Seminář pro začínající divadelníky se bude na konkrétním „materiálu“ divadelních představení z programu JH věnovat základům divadelní práce, základním divadelním principům, „stavebním kamenům“ inscenace a užití výrazových scénických a hereckých prostředků.

C (jako Cesty) - Cesty k jevištnímu tvaru dětského nebo středoškolského divadla - lektor Mgr. Roman Černík, vedoucí a režisér několika dětských a studentských divadelních souborů, v současné době učitel katedry pedagogiky Západočeské univerzity v Plzni. Věnuje se možnostem využití divadla a divadelních technik ve výchovné praxi školy. Seminář se bude věnovat metodám a technikám práce s dětským nebo středoškolským souborem, které lze využít při práci na divadelní inscenaci. Cílem semináře je prakticky se seznámit s postupy využívání při výběru a přípravě námětu, jeho zpracování pro potřeby souboru, dotknout se i otázek spojených s fixací a prezentací připraveného tvaru u dětských a středoškolských souborů. Seminářisté by měli projít na drobném praktickém příkladu společně reflektovanou cestu od nápadu k inscenaci.

D (jako dramatizace) - Dramatizace nedivadelního textu - lektor Josef Krasula, režisér a autor Divadelního sdružení Partizánske, předního slovenského amatérského divadelního souboru, který se několikrát zúčastnil JH, několikanásobný lektor Celostátních děln mladých amatérských divadelníků v Šumperku aj. Dílna je určena těm divadelníkům, hercům, režisérům, dramaturgům..., kteří mají ambice hledat vlastní řešení dramaturgické a režijní koncepce inscenace, mají rádi humor a chápou divadlo jako příjemný způsob komunikace s okolím. Náplní práce v dílně bude příprava dramaturgické, režijní a herecké koncepce (možná i „představení“) inscenování ne-

HLADY NEUMŘETE, ANI ŽÍZNÍ!

Občerstvit se můžete v řadě zavedených hospůdek, krčm, kaváren, restaurací a prý i taveren, popř. všude kde ucítíte libou vůni svěžích pokrmů, uslyšíte cinkot sklenic nebo zpěv. Samozřejmě, že důležitou informací je, kdy se otevírá a kdy se zavírá, pokud se neotevírá a nezavírá kontinuálně anobrž nepřetržitě, což se některým podnikům může lehce stát. Rovněž o víkendů budou otevřeny i mnohé obchody. Čtěte leták, který vychází jako příloha ZJH. Tam najdete všechny možné i nemožné otevírací doby.

ZEĎ NÁŘKŮ NA INTERNETU!

Na stejné adrese jako v loňském roce - <http://www.jiraskuv.hronov.cz> - můžeme najít aktuální informace z letošního Jiráskova Hronova. Ale nejen to - také všechna čísla loňského zpravodaje. Pokud by někdo zatoužil trochu si zasurfovat, nechť navštíví firmu KONRÁT MICHAL, HARDWARE, SOFTWARE, ulice T. G. Masaryka 24. (To je ta ulice nad cukrárnou u mostu, hodina stojí 30 Kč.) Nově je na této adrese k využití i zeď nářků a máme zaručené zprávy, že už nyní se setkává s úspěchem!

JIRÁSKOVO DIVADLO - K PRONAJMUTÍ!

Jiráskovo divadlo včetně své dobré akustiky, s prvotřídním osvětlovacím a zvukovým zařízením, je ideálním místem pro zkoušky divadelních představení, pro nahrávání koncertů, reklamních šotů, pro práci televizní produkce. Informace rádo poskytne Občanské sdružení KRUH, osobně členové, které potkáte nebo na tel. 0441/483314, adresa: O.S. Kruh, náměstí ČAS 500, PSČ 549 31 Hronov

soutěž

VŠICHNI UŽ BYLI V HRONOVĚ

Každý den se můžete zúčastnit soutěže našeho Zpravodaje! Každý den bude ze správných odpovědí vylosován jeden výherce! Ten promptně obdrží cenu - láhev „Klicperovky“, pověstného likéru, vyrobeného v dlouhodobé spolupráci firmy Kord Ptáčník a herců Klicperova divadla v Hradci Králové, jež je dvojnásobným Divadlem roku. Slavné divadlo samo ceny do soutěže věnovalo! Váží si totiž všech, kteří Hronovem prošli.

Ano, toto je i téma naší soutěže - „Všichni už byli v Hronově“! Ano přátelé, z navržených tří možností označte toho, který v Hronově nějakým způsobem byl, pobyl, vyskytoval se...

Odpovědi (na kousku papíru) musí obsahovat a) kterého čísla zpravodaje se odpověď týká, za b) písmeno pod nímž se správná odpověď nalézá a za c) samozřejmě jméno a příjmení, popř. příslušnost k divadelnímu souboru a adresu bydliště, pokud bychom cenu museli zaslat. Cena pro výherce je k dispozici v naší redakci, a to od chvíle, kdy vyjde číslo, které výherce zveřejnilo. Přejeme Vám úspěch. Odpovědi doručte do redakce ZJH.

Otázka č. 1

O to, že tradice Jiráskových Hronovů nebyla zničena komunistickým režimem, nejvíce se sloužil jistý akademik, který o sobě tvrdil: „V Litomyšli jsme se narodili dva. Já a Bedřich Smetana. A kdyby nám imperialisti chtěli na to naše rodné město, Litomyšl, spustit atomovou pumu a srovnat je se zemí, pak si postavíme Litomyšl novou ještě blíže k Moskvě.“

A Zdeněk Nejedlý; B Zdeněk Neveselý; C Zdeněk Nejačný.

(Nápověda: byl ministrem kultury v době, kdy divadlo i vše ostatní, včetně vepřového bůčku, bylo na lístky)

JAKÝ BUDE 70. JIRÁSKŮV HRONOV

Samozřejmě, že bude opět zdrojem mezidruhového poznání a vzájemné inspirace. Ale poprvé i příležitostí k seznámení se s nejzajímavějšími inscenačními výsledky souborů z Evropy. 70. Jiráskův Hronov 2000 je totiž II. Festivalem Středoevropské sekce AITA/IATA a zároveň českou mezidruhovou přehlídkou amatérského divadla. Český program krystalizoval na krajevých a národních přehlídkách v různých druzích, žánrech a oblastech amatérského divadla. Zahraniční účast delegovala CEC-AITA/IATA, každá členská země měla právo přihlásit se do výběrového řízení prostřednictvím svého Národního střediska. Navíc se v Hronově uskuteční i valné zasedání delegátů zastupujících členské země. Na hronovských jevištích se opětovně ocitnou inscenace tradičního činoherního divadla, netradičního divadla, autorského divadla a malých jevištních forem, inscenace loutkového divadla, divadla pro děti a inscenace dětských divadelních souborů. Ona druhová rozmanitost nebude pouze otázkou skladby programu divadelních představení. Uvidíme 8 zahraničních souborů, z toho 2 Slovenské. Z České republiky pak další inscenace, respektive programové bloky.

Začínáme v pátek

Ano, letos nebudou žádná představení tzv. v předvečer JH, ale **hlavní program bude zahájen již dnes, v pátek 11. 8. v 17:00 hodin**. Jubilejní ročník JH chce zaujmout své návštěvníky hned od začátku a proto první den festivalu uvidíte velice zajímavou inscenaci **Barborská svatba** německého souboru z Lörachu vedeného režisérem české národnosti Václavem Špiritem a nejzajímavější soubor nominovaný ze Šrámkova Písku - Nejhodnější medvídky z Hradce Králové, v jejichž čele stojí René Levínský. Uvedou dílo, sklizející úspěch na mnoha přehlídkách, **Artikulátor – souboj o tlumok**.

Kdo připravoval program festivalu

Bohaté spektrum inscenací přinesou i všechny další dny letošního jubilejního Jiráskova Hronova. Základní program divadelních představení byl sestaven na základě rozhodnutí mezinárodní komise ve složení: Lenka Láznovská, prezidentka Českého střediska AITA / IATA a předsedkyně festivalového výboru JH, Luděk Richter, Akram Staněk a členové předsednictva Středoevropské sekce AITA / IATA a dále pak na základě rozhodnutí programové rady 70. JH, která jednala ve složení Luboš Červený (O. s. Kruh Hronov), Lenka Láznovská (AITA/ IATA), Mgr. Jaroslav Kodeš, Marie Kotisová, Luděk Richter, Mgr. Milan Schejbal, PhDr. Milan Strotzer (IPOS – ARTAMA), PhDr. Vítězslava Šrámková, Mgr. Vladimír Zajíc a ing. Dušan Zakopal. Jednání programové rady byli přítomni Jakub Hulák, Pavel Hurych, Ivana Richterová a Karel Tomas. Z jednání se omluvili, respektive pozvání na něj nevyužili, PhDr. Aleš Bergman, prof. PhDr. Jan Císař, CSc., Hana Nedvědová (starostka Hronova) a Jaroslav Provazník. O programu tuzemské části rozhodovalo 10 osob s tím, že předsedkyně festivalového výboru JH L. Láznovská měla pro případ nerozhodného hlasování hlasy dva. Programová rada rozhodovala o návrzích, které předložily ředitelé skutečných druhových celostátních přehlídek, o návrhu SČDO na zařazení programového bloku Finalisté národních přehlídek SČDO 2000 a o návrhu ADA a odborné rady ARTAMA na zařazení inscenace Rádobydivadla Klapý Noc tribádek. Dále rozhodla o realizaci tří hracích bloků na základě referencí z programových rad celostátních přehlídek, které se do termínu konání programové rady JH neuskutečnily (Wolkrův Prostějov, Dětská scéna Trutnov a Loutkářská Chrudim). Rozhodnutí o nominacích těchto souborů a jejich inscenací bylo delegováno na poroty uvedených celostátních přehlídek.

Programová rada stanovila také toto pořadí náhradníků: **1. Výchovné divadlo neslyšících Brno – Zoja Mikotová: Abeceda aneb Co se zdálo Alence**, **2. DS DK Krupka – A.P. Čechov: Medvěd**, **3. Divadelní společnost D 111 České Budějovice – Ladislav Stroupežnický: Naši Furianti**, **4. – 5. Rádobydivadlo Klapý – August Strindberg: O svatém Jáně, hledej sobě vránu (Slečna Julie)** a **Divadlo VOSTO5 Praha – Cihlář, Kašpar, Prokop: Hrusice 1907**.

A ještě doplňkový divadelní program

Návštěvníci JH mohou zhlédnout další představení nad rámec základního programu v divadelní doplňkovém programu. Přinejmenším uvidí pouliční produkci, s kterou se představí **Teatr Prawdziwy Bieława, Polsko**, představení **Divadla AHA! z Lysé nad Labem – Tancovačka** podle Sławomira Mrożka a představení **Činoherního amatérského studia DS Žumbera Plzeň** s názvem **Síla poezie aneb Jak si pořídit parohy** podle Ladislava Synka. Všechna tato a případně další představení se uskuteční v plenéru. Občanské sdružení KRUH, hlavní organizátor JH, připravilo i vystoupení mimodivadelního charakteru, zejména na jevišti Parku A. Jiráskova

kde se to klube

divadelního textu, jmenovitě povídky „Nejkrásnější utopenec na světě“ skvělého představitele magického realismu G. G. Marqueze.

DZN (Dílna Na Zkoušku) - lektoři PaedDr. František Zborník, odborný asistent PF JČU České Budějovice, herec, režisér a pedagog dramatické výchovy a Jaroslav Kubeš, herec a režisér Divadelního studia Volyně. Tato divadelní dílna přímo navazuje na celoroční kurz pro divadelní amatéry pořádaný Šumavským ochotnickým spolkem Prachatice. Cílem dílny bude, kromě nerozsáhlých diskusí ke zhlédnutým představením, rozsáhlá praktická práce na přípravě nerozsáhlé divadelní inscenace, tj. příprava dramaturgická, režijní a řehole herecká. Přihlášeno bude i k řešení scénografického, zvukového plánu a jiným atributům „prken, jež by mohly leccos znamenat“.

J (jako Jeviští řeč) - lektorka Regina Szymiková, herečka, pedagožka hlasové a mluvní výchovy DAMU a Státní konzervatoře v Praze. Posluchači tohoto semináře, vedeného jednou z našich předních pedagožek hlasové výchovy, se budete věnovat praktickým dechovým, artikulačním, hlasovým a rezonančním cvičením. Ta budou spojována s tělovým citěním, pohybem v prostoru, s partnerským kontaktem a vzájemným posloucháním se. Vedle skupinových cvičení bude v semináři věnován prostor i sluchové analýze individuálních dispozic.

KPR (Kurz praktické režie) - lektoři Kateřina Fixová, dramaturgyně Městského divadla v Mostě a Divadla ABC v Praze, prof. PhDr. František Štěpánek, režisér a pedagog DAMU v Praze a Vladimír Dědek, režisér Nového divadla v Mělníku. Seminář je určen účastníkům soustředění ve Vysokém nad Jizerou z roku 1999. V hronovském semináři posluchači absolvují úvod do divadelní režie a dále se budou zabývat dramaturgicko-režijní koncepcí, přípravou režiséra předcházející vlastní práci na inscenaci s hereckým souborem a otázkám týmové spolupráce dramaturg - režisér - scénograf.

N (jako Napětí) – Divadlo jako „situace situací o situaci“ – Lektor: PhDr. Aleš Bergman, divadelní vědec a režisér, pedagog DAMU Praha a JAMU Brno. Seminář se bude zabývat dramatickou situací a situací jevištní metafory jako možné cesty vytváření a vedení napětí

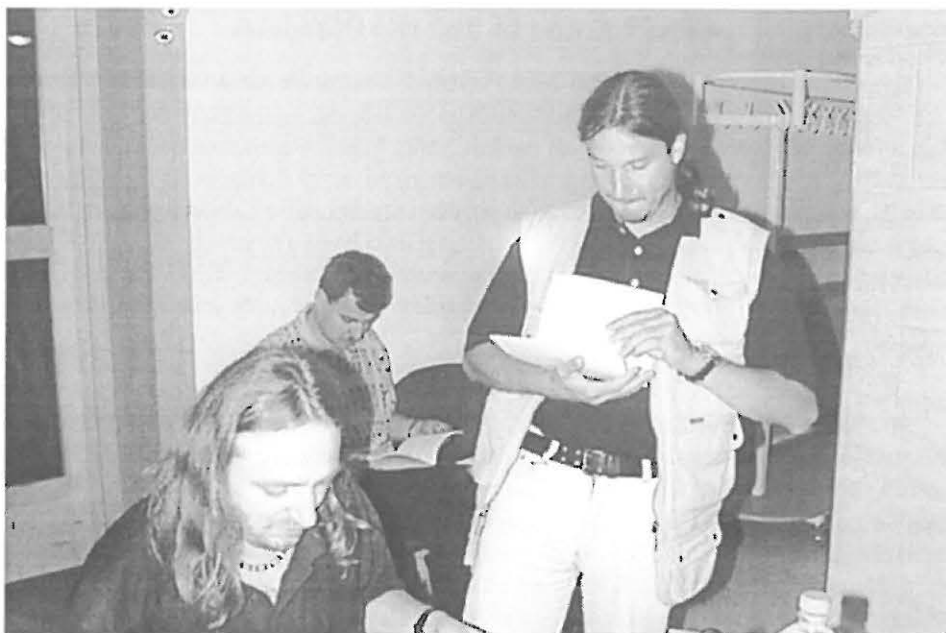
kde se to klube

uvnitř konkrétní divadelní aktivity. Náplní bude jak konkrétní herecká a režijní práce na jevištních miniaturách, vznikajících na základě na místě zvolených témat a prostředků jejich vyjádření, tak teoretická reflexe s tím spojených problémů. Součástí práce bude nezbytně i analýza některých vybraných představení Jiráskova Hronova.

P (jako Pantomima) – Pantomima a pohybové divadlo (Dílňa pro zahraniční účastníky JH v angličtině – při volné kapacitě i pro tuzemské zájemce.) – lektor **Michal Hecht**, mim, režisér a pedagog NATY v Tampere (finská obdoba DAMU), pedagog DAMU v Praze a lektor divadelních dílen v USA i jinde. Dílna je vedena pouze v **anglickém jazyce**. Účastníci dílny se seznámí se základy klasické i moderní pantomimy, improvizace, akrobacie a jevištního pohybu vůbec. Všichni se dotknou procesu práce na realizaci neverbálních projektů (námet-dramatizace - režie - hraní).

PC (Problémový klub) – lektori **prof. PhDr. Jan Císař, Csc.**, vedoucí lektor PC, divadelní vědec a vedoucí pedagog DAMU Praha; **Michal Dočekal**, umělecký šéf a režisér Divadla K v Praze; **Karol Horváth**, dramaturg Divadla SNP v Martine, redaktor Slovenského rozhlasu v Bratislavě, člen literární divadelní skupiny „Kenská bežci“ (Lavrik, Vicen, Horváth), teoretický praktik a praktický teoretik, zejména v oblasti slovenského amatérského alternativního divadla; **Mgr. Vladimír Zajíc**, Hradec Králové, dramaturg, dříve Východočeského loutkového divadla Drak Hradec Králové, nyní ve svobodném povolání; Živnou půdou tohoto semináře - klubu budou představení, uvedená na JH. Nepůjde však o obligátní kritický rozbor inscenací tak, jak ho známe z krajových či národních přehlídek. Seminář není ani náhradou za někdejší diskusní kluby. Půjde o společné uvažování, zčásti kompaktní skupiny lektorů a seminaristů nad inscenačními výsledky a užitečnými postupy různých druhů scénického umění. Půjde o pojmenování toho, co je nositelem jevů problémových i pozitivních. Odpolední práce klubu je za účasti členů vystupujících souborů otevřena pro veřejnost.

R (jako Režie) – Divadelní režie jako schopnost přečíst a vizualizovat - lektor **Rudolf Felzmann**, ředitel Městského divadla v Děčíně, režisér a pedagog. Se-

Bergman a Strejcovský v akci, Kodeš odpočívá

KLUB (NEJEN) MLADÝCH DIVADELNÍKŮ UŽ VČERA

Už během včerejšího dne bylo možné potkávat lidi s batohy a jinými zavazadly a jejich provoz pak s přibývajícím večerem značně zhoustl. Známká toho, že Klub (nejen) mladých divadelníků propuká dříve než festivalový program. Večerní informativní schůzka se vyloupila z šumu vzájemných vítání a pozdravů (protože ne všichni se předtím stihli pozdravit) a odehrávala se tentokrát v předsáli divadelního sálu Josefa Čapka. Všichni, komu v loňském roce připadal tento prostor příliš neutrální a strohý, se tentokrát mohli zaradovat: je krásně veselý a odevšud na nás koukají všelijaká očička. Výzdoba je dílem Kateřiny Baranovské. Krásný počinek pro vznik skutečně útulného divadelního klubu, příjemného místa pro setkávání – takové přání v úvodu vyslovil “vrchní organizér” Milan Strotzer.

A pak už následovaly nezbytné pokyny ohledně seminářů, rozdělení do prostorů (tříd – zvlášť se mi líbilo označení dveří dvěma medvídky pro seminář Z), ohledně představení, slušného chování ...a tak dále. Těž přítomní lektori byli představeni a vesměs vítání potlesky svých zajisté předem instalovaných klak. Následovala krátká setkání seminaristů s příslušnými lektory v různých koutech místnosti i mimo ni a nezbytná schůzka lektorů. Ale tam už jsem se nevtírala, neboť náš seriózní tisk nebaží po senzaci za každou cenu. Konec konců, včerejší večerní schůzka mne přesvědčila, že Klub (nejen) mladých divadelníků dnes opravdu zahájí svůj program.

ex

Bratislavská a ostravská sekce (Krasula a Lipus, kdo se to však odvrací?)

CESTY AMATÉRSKÉHO DIVADLA

Patnáct autorů pod vedením Jana Císaře, zkušených divadelních historiků, odborníků a divadelních publicistů, kteří se amatérským divadlem po léta zabývali, je podepsáno pod jednotlivými kapitolami knihy o vývoji českého amatérského divadla. Výklad sleduje proměny funkcí amatérského divadla, jeho vztah k divadlu profesionálnímu, věnuje se jak činohernímu, tak loutkovému divadlu, ochotnické opeře i operetě, divadlu pro děti i hranému dětmi, divadlu poezie... Objemnou publikaci (450 stran textu a 370 fotografií) vydal IPOS Praha a neměla by scházet v žádném souboru, měla by být v knihovně každého, kdo se amatérským divadlem zabývá. Pro ty, kteří v ní dosud nestačili ani listovat, uvedeme úryvky, v každém čísle zpravodaje jeden (titulky redakce ZJH)

Téměř od kořenů

Po obnově ústavních svobod v 60. letech nastal znovu rozkvět českého ochotnického hnutí. Amatéri se sdružovali ve volné spolky, které v mnoha obcích navazovaly na činnost ochotnických družin z doby předkonstituční. Zákony o právu společným a shromažďovacím z roku 1867 daly této činnosti legální základnu, takže v řadě českých měst mohly působit řádně registrované spolky. O organizaci českého ochotnictva se v té době zasloužil především Vítězslav Hálek. Při příležitosti slavnosti kladení základního kamene k Národnímu divadlu sešla se v Karlíně v roce 1868 valná schůze zástupců ochotnických spolků z Čech a Moravy a založila Divadelní jednotu, organizaci, jež měla na podkladě jednotných stanov vnést řád do živelně narůstajícího hnutí. Druhý sjezd ochotnictva se konal v Praze roku 1880 z podnětu J. Baráka, A. H. Sokola, J. L. Turnovského, J. V. Friče a R. A. Šuberta. Tehdy založená Matice divadelní nevyvíjela však prakticky činnost, a proto už roku 1885 byla nahrazena Ústřední maticí divadelních ochotníků československých (ÚMDOČ), jejímiž prvními předsedy byli Antonín Karel Nový, Karel Pippich a Jan Ladecký.

Amatérské družiny organizovala většinou místní demokraticky cítící inteligence, notáři, lékaři, lékárníci, úředníci, studenti; zmenšovala se však účast kněžstva a po roce 1873 i učitelstva (toho roku - ojediněle i dříve - bylo učitelům úředně zakázáno vystupovat na jevišti a jinak spolupůsobit). S ochotníky spolupracovala i řada osobností, které přerůstaly místní význam. Tak v 60. letech to byli např. v Chrudimi humoristé bratři Alois a František Gallatové, v 70. letech v Hlinsku dramatik Bohumil Adámek, v Litomyšli A. V. Šmilovský, v Semilech

Antal Stašek, v Pardubicích Josef Štolba. V Hronově v 60. letech začal v ochotnickém divadle uplatňovat student Alois Jirásek. Členstvo ochotnických spolků se rekrutovalo z řemeslníků, živnostníků a městské honorace. Také dělníci byli tehdy v ochotnickém spolku rovnoprávními a po umělecké stránce platnými členy.

Z příjmů budovali ochotníci městská divadla nebo stálá jeviště a zdokonalovali jevištní zařízení. Výtežky z představení bývaly někdy určeny i k dobročinným účelům, např. na české školství, především však na stavbu Národního divadla v Praze. O tuto prvořadou kulturně politickou akci 19. století se zasloužilo ochotnictvo též obětavým organizováním sbírek a zábav ve prospěch stavby.

V době vzniku mimopražského divadelního profesionalismu nebyl ovšem význam ochotnictva pro kulturní a národně uvědomovací činnost již tak dalekosáhlý jako za národního obrození. Avšak ochotnictvo zůstávalo stále hlavním šířitelem divadelní kultury na českém venkově. Prvořadým smyslem ochotnického hnutí 60. let byla občanská výchova herců i publika.

(Ljuba Klosová)

Jedna z autorek knihy, Jarmila, pózuje s režisérem Rudolfem, Kateřina to fixuje

kde se to klube

minář je určen především stávajícím i budoucím režisérům a dalším tvůrčím osobnostem divadelních souborů. Jeho smyslem bude získání klíčových schopností nezbytných pro režiséra jakéhokoli typu souboru, v jakémkoliv druhu divadla, získání schopnosti přečíst textovou předlohu, schopnosti tento obsah vizualizovat tak, aby byl pro diváka sdělný.

S (jako Situace) – Jevištní realizace dramatické situace – lektor **Mgr. Milan Schejbal**, dramaturg a režisér, umělecký šéf divadla ABC v Praze; asistentka: **Denisa Nová**, herečka. Seminář je určen jak pro herce, tak pro režiséry. Dramatická situace je pojem skloňovaný ve všech hodnoceních inscenací a rozborových seminářích. Je to článek stavby divadelní inscenace z prvořadých. To je také důvodem, proč je opakovaně tento seminář zařazen do programu K(n)MD. Seminářisté se v něm budou zabývat prací a spoluprací režiséra s hercem. Centrem pozornosti bude jejich spolupráce budování dramatické situace, jejich jednotlivé tvůrčí přístupy při plnění tohoto úkolu.

Z (jako Zjev) – Škaredý zjev (dílna divadla poezie) – lektor **Radovan Lipus**, režisér Národního divadla Moravskoslezského v Ostravě, zabývající se mj. divadlem poezie, lektor Wolkrových Prostějovů a mnohých divadelních přehlídek. Olbrímí brímě. Bezruký Vašek Vladimír. Kudy kam? Luky. Šípy. Oštěpy. Antracitové city. Czesław Miłosz tu i tam. Kavárenské povalečství koruna a šperk. Filištínská filatelie. Do třetice všeho... Čerstvé omyté mýty.

Ty, co se nepřihlásili ukojí **Problémový klub, klub pro "neregistrované"** (viz PC) Počet přihlášených posluchačů je opět enormní. Ti účastníci JH, kteří se předem nepřihlásili, budou mít možnost navštěvovat odpolední **Problémový klub**, koncipovaný jako příležitost k přemýšlení o divadle a jeho možnostech a k společnému uvažování nad inscenačními výsledky a užitymi postupy různých druhů scénického umění. **Problémový klub** budou navštěvovat i soubory hrající na JH, což skýtá možnosti nahlédnout do dílen jednotlivých souborů.

Rozborový seminář pro zahraniční účastníky JH
Povedou jej lektori **Luděk Richter**, **Vidas Silunas** a **Franz-Josef Witting**. Tento rozborový seminář se bude týkat

kde se to klube

inscenací uvedených v základním programu JH a bude realizován v anglickém jazyce. Bude probíhat paralelně s Problémovým klubem.

Rozborový seminář Klubu režisérů SČDO

Bude se zabírat vybranými inscenacemi základního programu JH a povede jej lektor **Jiří Hraše** ve dnech 13. – 18. 8.

A ještě Fedotov a Musil

Na letošním JH bude mít své soustředění východočeský kurz divadelní režie a herectví s lektorem **Sergejem Fedotovem** a studentí SPgŠ v Berouně se svým pedagogem **Romanem Musilem**.

Kluby ukončí svoji činnost v sobotu 19. 8. 2000 večer s posledním představením JH, respektive na Problémovém klubu po tomto představení.

Základní denní režim K(n)MD

Seminář PC

10:00 - 12:00, práce v semináři

14:00 - 16:00, práce v semináři (v so 12. 8. od 13:00 - 15:00)

16:30 - 23:00, účast na představeních JH

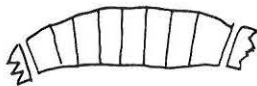
Všechny ostatní semináře

9:00 - 17:00, práce v seminářích (pouze v pátek 11. 8. - netýká se semináře A.)

9:00 - 13:00, práce v seminářích (v ostatních dnech)

14:00 - 16:00, možnost účastnit se Problémového klubu

16:30 - 23:00, účast na představeních JH

Vracím se na místo činu, M. S.

legendy j.h.

BEDNÁRIK A JEHO POZORUHODNÉ „Z“ DIVADLO

Když v roce 1976 přivezlo vesnické „Z“ divadlo ze Zelenče na Jiráskův Hronov Plautova Chvastouna, málokdo ze skalních návštěvníků této Mekky a Mediny československých ochotníků tušil, že se objevil soubor nového typu. S novou kvalitou a novou poetikou - zaujal výsostnou stylizací, gagy a solidně odehraným příběhem.

O dva roky později však na půdě Jiráskova Hronova Shakespearův Konec, vše napraví potvrdil, že se v případě zelenečského souboru setkáváme s divadlem, kterému sice vládne režisér a scénograf - Jozef Bednárík byl tehdy „jen“ zajímavým hercem Divadla Andreje Bagára v Nitře - ovšem které se i herecky zajímavě zlepšuje. A přinejmenším, že je souborem, kterému nedělá problémy zvládnout přesnou typologii postav. Ze slavné éry „Z“ divadla Zelenče neviděl Jiráskův Hronov inscenaci Čapkových Ze života hmyzu (1977), Kafkovu Proměnu (1985, hrála se ovšem na festivalu „odmítnutých“, na Femadu v Poděbradech) a Goldoniho Impresaria ze Smyrny (1987). Ale další Bednáríkovy inscenace, Gogolovy Mrtvé duše (1980), Maupassantova Kulička (1982) a Grimmelshausenova-Brechtova Matka Kuráž (1984) tento soubor proslavily dostatečně. A to nejen doma, ale i na mnohých místech ve světě - dvakrát např. i na světovém festivalu v Monaku.

„Z“ divadlo z nevelké obce u Trnavy se uvedlo jako divadlo vizuální. Bednárík jako režisér, který permanentně zrovnoprávňuje text - příběh s bohatou obrazností a metaforismem, neustálým ozvláštňováním situací a postav, které suverénně překračují dobové určení příběhu, mísí dobové reálie se současností, nejen ve scénografickém materiálu, ale také v hudbě, která už není atmosférotvorná nebo rytmizující, ale nese významy, vytváří pointy a nové kontexty.

Pokud na začátku pracoval soubor s jednoduchou typologií a režisér využíval nečtnosti neškolených herců, pak přinejmenším po třetí své inscenaci v něm vyrostla i řada zajímavých herců, např. nezapomenutelná Štefanie Slobodová (Kulička, Kuráž, Matka v Kafkovi), Vít Bednárík, František Tibenský, Zuzana Mrvečková, Antonie Bednáríková, Julie Lukačovičová... Dá se to říci i tímto způsobem - to, co zpočátku Bednárík přinesl zvenčí a jak „drezuroval“ své herce, to se časem stalo jejich imanentní výbavou. Zeleněčské „Z“ divadlo a Jozef Bednárík představují v československém amatérském divadle sice nedlouhou (1976-1989), ale umělecky velmi výraznou etapu.

Vladimír Štefko (přel. SG)

o kritice

AMATÉRSKÉ DIVADLO A KRITIKA

Potřebuje amatérské divadlo kritiku? Lze vlastně amatérské divadlo kritizovat, posuzovat, poměřovat? Nechceme hlavně slyšet, že to co jako amatérští divadelníci děláme, děláme dobře? Nebo se zpravidla nad kritickými slovy zlobíme s poukazem, že ochotnická - amatérská činnost je dobrovolná, že tedy nemá „ty“ podmínky, co profíci, že ji vlastně jako umění ani nezamýšlíme, že (naše) publikum se dobře baví a rozumí nám lépe než nějaký nafoukaný kritik z vedlejší obce, natož z Prahy?

Ochotnické divadlo vždycky kritické ohlasy mělo. Těmi kritiky byli - příbuzní, známí, přátelé (i nepřátelé) z jiných souborů. Ale často se kritiky ujímali i profesionálové, z různých důvodů. Jiné to bylo za časů Karla Scheinpluga, který ve dvacátých létech analyzoval divadlo na venkově (tedy mimo centra), včetně ochotnického, jiné v historii Jiráskových Hronovů, zcela jiné a mimořádné důvody měla období šedesátých nebo osmdesátých let. Doklady o kritice v ochotnickém divadle nacházíme nejen v současných Amatérských scénách, Hromadách apod., ale již v různých předválečných ochotnických časopisech, kam je psali sami ochotníci - kritici.

O podobě kritiky v amatérském divadle vedeme polemiky stále. Otázky z úvodu často zní i dnes. Proto vám od zítřka, ve čtyřech pokračováních, nabídneme úvahy prof. Jana Císáře, jednoho z nejpopovalejších o těchto věcech debatovat. A rádi pak otiskneme i vaše názory. Aby se vám

lépe uvažovalo na toto téma, nabídneme vám vždy několik „historických“ kritik z Věstníku Smetanova okrsku ÚMDOČ. Nejen pro pobavení...

„Kněžna byla milý a sympatický zjev jevištní, ale vadilo poněkud přílišné pianissimo v lyrických částech role. Škoda, že tím mnoho krásných míst hry uniklo. Vrchní p. Karáska poněkud mé očekávání zklamal. - Představení jsem si vždy rokokového růžového panáčka slušných rozměrů tělesných s copánkem a holí. Všechno by souhlasilo až na tu hůl! Hůl vrchnímu chyběla, ale šavle mu rozhodně nepatřila! Horší než zevnějšek vadila mi však na mnoha místech vrchního hra a pojetí role. Že stále bezúčelně přecházel po scéně bych mu odpustil, ale myslím, že jeho oddanost ke kněžně neměla jít tak daleko, aby se tolik obracel k publiku zády v uvítacím proslovu – snad by se konečně snesla i ta záda, ale – promiňte – při těch hlubokých úklonech se příliš ohýbala...!“

(Lucerna, Dramatický odbor Šembera ve Vysokém Mýtě, 27. října 1929, píše Jožka Tesař)

Krásný den májový vábil kdekoho do přírody a proto byla návštěva divadla tentokráte slabší a obecenstvo pozdě se scházelo, takže hra protáhla se do půl dvanácté. Veselohře by prospělo několik řádných škrtů neboť trpí rozvleklostí na úkor spádu. Ochotníci sehráli ji ale čiperně až na několik míst, kde souhra přece jenom vázla. Zvláště dámy vedly si tentokrát velice zdatně. Pí. Lukášová líbezně hrála milovnici Jiřinu, tentokrát rozuměli jsme každému slovíčku jejímu, nezřetelnou výslovnost překonala již úplně a vkusné obleky její s krásnou postavou činily ji přerokžnou. V divadle dýchali jsme tentokrát opravdu májový vzduch, neboť měst. strážník vykázal z divadelní chodby všechny kuřáky před dům. Toto chvalitebné policejní zařízení zdravotní ve prospěch obecní zachovejš nám Hospodin!

(Šofér, veselohra od Barnarda a Vrbského, Spolek ochotníků Hýbl Česká Třebová, 8. května 1927, H.)

Dušan Zakopal: To je zajímavé, každý rok toho vozím čím dál tím víc!

Všechny snímky v tomto čísle byly pořízeny digitální kamerou Kodak DC 50

poznámky glosy ohlasy

*Výstava kreseb **Pražské motivy Karla Šafáře** bude mít vernisáž v sobotu 12. srpna ve 13 hodin v Divadelní ulici čp. 319 (vchod zahradou přímo proti kotelně Jiráskova divadla). Bude přístupna po dobu Jiráskova Hronova, denně od 10 do 12 a od 14 do 20 hodin*

*Statistikum srdce plesá - 70. Jiráskův Hronov v číslech : účinkovat bude 22 souborů, hrát se má 38 představení, počet účinkujících je 257, z toho rovných 100 ze zahraničí. Jen tito členové souboru snědí, 587 obědů, 818 večeří a 808 snídaní, samozřejmě, pokud nezaspí. **Vari Hotelová škola v Hronově** a samozřejmě, že uvaří i něco víc, aby zbylo na další hosty jejich příjemné restaurace.*

zítra je taky den

Foyer Jiráskova divadla v 10.00 hod.

Vernisáž výstavy SČDO

Malý sál Jiráskova divadla
v 13.00 hod.

Problémový klub (český)

Soukromá podnikatelská škola,

Komenského náměstí v 13.00 hod.

Problémový klub (zahraniční)

Ulice K Milířům čp. 319 v 13.00 hod.

Pražské motivy Karla Šafáře

- vernisáž výstavy kreseb

Náměstí Čs. armády v 15.30 hod.

SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ

70. JIRÁSKOVA HRONOVA

Park A. J. v 16.30 hod.

Promenádní koncert Koletovy dechovky

ze Rtně v Podkrkonoší

Jiráskovo divadlo

v 17.00 a 20.00 hod.

Studio Ensemble. Herecké Studio

Pulheim. Německo

Vojcek ...pokusy

Sál Josefa Čapka v 17.00 a 20.00 hod.

LD Střípek Plzeň

Havrane z kamene aneb Čarodějnice
z Býčí hory

M E D I Á L N Í P A R T N E Ř I

ČESKÁ TELEVIZE

ČESKÝ ROZHLAS

